

สรุปข่าวการประชุมคณะรัฐมนตรี

วันที่ 30 กรกฎาคม 2567

ประเด็นกระทรวงการคลัง และเศรษฐกิจ

สรุปสาระสำคัญ มติ ครม. เมื่อวันที่ 30 กรกฎาคม 2567 เกี่ยวกับประเด็นกระทรวงการคลังและเศรษฐกิจ โดยสำนักงานคลังจังหวัดอุดรธานี จำนวน 4 เรื่อง คือเรื่องที่ 4 เรื่องที่ 2 เรื่องที่ 14 และเรื่องที่ 15 ดังนี้

1. เรื่อง ร่างกฎกระทรวง ฉบับที่ .. (พ.ศ.) ออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการยกเว้น รัษฎากร (การปรับปรุงมาตรการภาษีเพื่อส่งเสริมการลงทุนเพื่อความยั่งยืนของประเทศไทย) คณะรัฐมนตรีมีมติ อนุมัติหลักการร่างกฎกระทรวง ฉบับที่ .. (พ.ศ.) ออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการยกเว้น รัษฎากร (การปรับปรุงมาตรการภาษีเพื่อส่งเสริมการลงทุนเพื่อความยั่งยืนของประเทศไทย) ตามที่ กระทรวงการคลัง (กค.) เสนอ และให้ส่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณาต่อไป

2. เรื่อง ร่างระเบียบว่าด้วยการโอนงบประมาณรายจ่ายบูรณาการ และงบประมาณรายจ่ายบุคลากร ระหว่างหน่วยรับงบประมาณ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. โดยที่ระเบียบว่าด้วยการโอนงบประมาณรายจ่ายบูรณาการ และงบประมาณรายจ่ายบุคลากรระหว่างหน่วยรับงบประมาณ พ.ศ. 2562 กำหนดให้มีการพิจารณาเพื่อโอน งบประมาณรายจ่ายแผนงานบูรณาการต่าง ๆ ที่หน่วยรับงบประมาณไม่สามารถดำเนินการได้ตามแผนการ ปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณ หรือกรณีเงินเหลือจ่ายที่โอนให้หน่วยรับงบประมาณอื่นในแผนงาน บูรณาการเดียวกัน โดยจะต้องเริ่มกระบวนการพิจารณาเมื่อสิ้นไตรมาสที่ 2 ของปีงบประมาณ (สิ้นเดือนมีนาคม ของทุกปี)

3. เรื่อง รายงานผลการกู้เงินเพื่อปรับโครงสร้างหนี้พันธบัตรรัฐบาลที่ครบกำหนดในวันที่ 17 มิถุนายน 2567 กค. ได้ดำเนินการกู้เงินเพื่อปรับโครงสร้างหนี้พันธบัตรรัฐบาลที่ครบกำหนดในวันที่ 17 มิถุนายน 2567 จำนวน 25,000 ล้านบาท (เป็นหนี้ที่ออกภายใต้พระราชกำหนดให้อำนาจ กค. กู้เงิน และจัดการเงินกู้เพื่อช่วยเหลือกองทุน เพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงิน ระยะที่ 2 พ.ศ. 2545) ด้วยการการออกตั๋วสัญญาใช้เงินใน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ครั้งที่ 1 จำนวน 25,000 ล้านบาท มีรายละเอียดผลการกู้เงิน

4. เรื่อง รายงานผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาทักษะทางการเงิน พ.ศ. 2565 - 2570 ประจำปี 2566 คณะรัฐมนตรีรับทราบรายงานผลการดำเนินงานภายใต้แผนปฏิบัติการด้านการพัฒนา ทักษะทางการเงิน พ.ศ. 2565 - 2570 ประจำปี 2566 (รายงานฯ ประจำปี 2566) และโครงการตาม แผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาทักษะทางการเงิน พ.ศ. 2565 - 2570 (แผนปฏิบัติการฯ พ.ศ. 2565 - 2570) ประจำปี 2567 ที่หน่วยงานเสนอเพิ่มเติม (โครงการฯ ประจำปี 2567) ตามที่กระทรวงการคลัง (กค.) เสนอ ภาพรวมคนไทยมีพัฒนาการของระดับทักษะทางการเงินที่ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 71.4 สูงขึ้นจากปี 2563 ที่ร้อยละ 67.4 และอยู่ในระดับที่สูงกว่าค่าเฉลี่ยการสำรวจทักษะทางการเงินของ OECD ในปี 2563 ที่ร้อยละ 60.5 ทั้งนี้ คะแนนที่เพิ่มขึ้นเกิดจากทักษะทางการเงินในด้านความรู้ทางการเงิน¹ และพฤติกรรม ทางการเงิน² ที่มีพัฒนาการที่ดีขึ้น โดยมีค่าเฉลี่ยคะแนนอยู่ที่ร้อยละ 69.7 (จากร้อยละ 62.6) และร้อยละ 70.3 (จากร้อยละ 66.4) ตามลำดับ ขณะที่คะแนนด้านทัศนคติทางการเงิน³ มีแนวโน้มลดลงเล็กน้อยจากปี 2563 อยู่ ที่ร้อยละ 76.8 (จากร้อยละ 77.8) อย่างไรก็ตาม เมื่อเทียบกับระดับสากลจากการสำรวจของ OECD แล้ว ทักษะ ทางการเงินทั้ง 3 ด้าน ยังอยู่ในระดับที่สูงกว่าค่าเฉลี่ยจากการสำรวจของ OECD

ที่มา : <http://www.thaigov.go.th>
จัดทำโดย สำนักงานคลังจังหวัดอุดรธานี

4. เรื่อง ร่างกฎกระทรวง ฉบับที่ .. (พ.ศ.) ออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร (การปรับปรุงมาตรการภาษีเพื่อส่งเสริมการลงทุนเพื่อความยั่งยืนของประเทศไทย)

คณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติหลักการร่างกฎกระทรวง ฉบับที่ .. (พ.ศ.) ออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร (การปรับปรุงมาตรการภาษีเพื่อส่งเสริมการลงทุนเพื่อความยั่งยืนของประเทศไทย) ตามที่กระทรวงการคลัง (กค.) เสนอ และให้ส่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณาต่อไป

สาระสำคัญ

1. ร่างกฎกระทรวงที่กระทรวงการคลังเสนอ เป็นการปรับปรุงการให้สิทธิประโยชน์ตามมาตรการภาษีเพื่อส่งเสริมการลงทุนเพื่อความยั่งยืนของประเทศไทยในกองทุนรวมไทยเพื่อความยั่งยืน (TESG)¹ โดยให้ขยายวงเงินการหักลดหย่อนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจากค่าซื้อหน่วยลงทุนในกองทุนรวมไทยเพื่อความยั่งยืนจาก 100,000 บาทต่อปีภาษี เป็น 300,000 บาทต่อปีภาษี ทั้งนี้ ในอัตราไม่เกินร้อยละ 30 ของเงินได้พึงประเมินและให้ลดเวลาถือครองหน่วยลงทุนเหลือไม่น้อยกว่า 5 ปี (จากเดิมต้องถือครองหน่วยลงทุนเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 8 ปี) สำหรับหน่วยลงทุนที่ซื้อตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2567 ถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2569 และกำหนดให้ไม่ต้องนำเงินหรือผลประโยชน์ใด ๆ ที่ได้รับเนื่องจากการขายหน่วยลงทุนคืนให้แก่ TESG มารวมคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา (ต้องถือหน่วยลงทุนดังกล่าวมาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปีนับตั้งแต่วันที่ซื้อหน่วยลงทุน) โดยวงเงินลงทุนของ Thai ESG จะไม่ถูกนับรวมกับกองทุนการออมเพื่อการเกษียณอายุอื่น ๆ ได้แก่ กองทุนรวมเพื่อส่งเสริมการออมระยะยาว (SSF), กองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพ (RMF), กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ (PVD), กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (กบข.), กองทุนสงเคราะห์ครูโรงเรียนเอกชน และกองทุนการออมแห่งชาติ (กอช.) และเบี้ยประกันชีวิตแบบบำนาญ ที่ปัจจุบันกำหนดเพดานลดหย่อนภาษีรวมกันได้ไม่เกิน 500,000 บาท

กรณีผู้มีเงินได้ซื้อกองทุน TESG ระหว่างวันที่ 1 มกราคม 2567 ถึงวันก่อนวันที่กฎกระทรวงตามข้อ 1 มีผลใช้บังคับ ผู้มีเงินได้ดังกล่าวจะได้รับสิทธิหักค่าลดหย่อนค่าซื้อหน่วยลงทุนในอัตราร้อยละ 30 ของเงินได้พึงประเมิน เฉพาะส่วนที่ไม่เกิน 300,000 บาท และได้รับลดเวลาถือครองหน่วยลงทุนเหลือเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 5 ปีนับตั้งแต่วันที่ซื้อหน่วยลงทุนด้วย (ส่วนกรณีซื้อกองทุน TESG ก่อนวันที่ 1 มกราคม 2567 และกรณีซื้อกองทุน TESG ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2570 เป็นต้นไป ผู้ซื้อกองทุนจะได้รับสิทธิหักค่าลดหย่อนค่าซื้อหน่วยลงทุนในอัตรา ร้อยละ 30 ของเงินได้พึงประเมิน เฉพาะส่วนที่ไม่เกิน 100,000 บาท เมื่อถือหน่วยลงทุนไม่น้อยกว่า 8 ปีนับตั้งแต่วันที่ซื้อหน่วยลงทุน)

2. กระทรวงการคลังได้รายงานประมาณการการสูญเสียรายได้และประโยชน์ที่จะได้รับตามมาตรา 27 และมาตรา 32 แห่งพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2561 แล้ว โดยคาดว่าจะมีการสูญเสียรายได้ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเพิ่มอีกปีละประมาณ 13,000 - 14,000 ล้านบาท (ตามมาตราเดิมคาดว่าจะก่อให้เกิดการสูญเสียรายได้ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในปีแรกประมาณ 3,000 ล้านบาท และในปีถัด ๆ ไปปีละประมาณ 10,000 ล้านบาท) และมีประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ ดังนี้ 1) เพิ่มการลงทุนในกองทุนรวมไทยเพื่อความยั่งยืน ซึ่งจะเป็นการสนับสนุนกิจการที่คำนึงถึงสิ่งแวดล้อม สังคมและบรรษัทภิบาล 2) ส่งผลให้การลงทุนระยะยาวในตลาดทุนไทยเพิ่มขึ้น อันจะเป็นการเพิ่มเสถียรภาพของตลาดทุนไทย และสร้างบรรยากาศที่ดีในการลงทุน และ 3) ทำให้ผู้มีเงินได้เพิ่มจำนวนเงินในการออมและการลงทุนระยะยาว อันจะทำให้ผลตอบแทนโดยรวมจากการออมและการลงทุนเพิ่มขึ้นด้วย

¹ กองทุนรวมไทยเพื่อความยั่งยืน (Thailand ESG Fund) จะนำเงินที่ได้จากการขายหน่วยลงทุนไปลงทุนในหลักทรัพย์ของบริษัทที่ดำเนินธุรกิจอย่างยั่งยืน โดยคำนึงถึงสิ่งแวดล้อม สังคม และบรรษัทภิบาล (Environmental, Social, and Governance หรือ ESG) สำหรับการลงทุนในตราสารทุนจะลงทุนในบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่อยู่ในรายชื่อหุ้นยั่งยืน (Thailand Sustainability Investment หรือ THSI) ของตลาดหลักทรัพย์ฯ สำหรับการลงทุนในตราสารหนี้จะลงทุนในตราสารหนี้กลุ่มความยั่งยืน (Sustainable Bond) ตามหลักเกณฑ์ของสำนักงาน ก.ล.ต. ได้แก่ ตราสารหนี้เพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม (Green Bond) ตราสารหนี้เพื่อพัฒนาสังคม (Social Bond) ตราสารหนี้เพื่อความยั่งยืน (Sustainability Bond) และตราสารหนี้ส่งเสริมความยั่งยืน (Sustainability-Linked Bond) โดยจะลงทุนในหลักทรัพย์ของบริษัทไทยเท่านั้น

5. เรื่อง ร่างระเบียบว่าด้วยการโอนงบประมาณรายจ่ายบูรณาการ และงบประมาณรายจ่ายบุคลากรระหว่างหน่วยรับงบประมาณ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบร่างระเบียบว่าด้วยการโอนงบประมาณรายจ่ายบูรณาการ และงบประมาณรายจ่ายบุคลากรระหว่างหน่วยรับงบประมาณ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .. ตามที่สำนักงานงบประมาณ (ส.ง.ป.) เสนอ

ข้อเท็จจริงและสาระสำคัญของร่างระเบียบ ส.ง.ป. เสนอว่า

1. โดยที่ระเบียบว่าด้วยการโอนงบประมาณรายจ่ายบูรณาการและงบประมาณรายจ่ายบุคลากรระหว่างหน่วยรับงบประมาณ พ.ศ. 2562 กำหนดให้มีการพิจารณาเพื่อโอนงบประมาณรายจ่ายแผนงานบูรณาการต่าง ๆ ที่หน่วยรับงบประมาณไม่สามารถดำเนินการได้ตามแผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณ หรือกรณีเงินเหลือจ่ายที่โอนให้หน่วยรับงบประมาณอื่นในแผนงานบูรณาการเดียวกัน โดยจะต้องเริ่มกระบวนการพิจารณาเมื่อสิ้นไตรมาสที่ 2 ของปีงบประมาณ (สิ้นเดือนมีนาคมของทุกปี)

2. เนื่องจากในช่วงที่ผ่านมา พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ประกาศใช้บังคับไม่ทันวันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2566 ส.ง.ป. โดยอนุมัตินายกรัฐมนตรีจึงได้กำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการใช้งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ไปพลางก่อน เพื่อให้หน่วยรับงบประมาณใช้จ่ายหรือก่องหนผู้กักได้ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขดังกล่าว ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2566 เป็นต้นไป

3. เมื่อพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ 26 เมษายน พ.ศ. 2567 ได้กำหนดแผนงานบูรณาการ จำนวน 10 แผนงาน¹ ซึ่งปัจจุบันหน่วยรับงบประมาณยังอยู่ระหว่างการดำเนินการตามแผนปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณ หากมีการโอนงบประมาณรายจ่ายระหว่างหน่วยรับงบประมาณอาจทำให้ระยะเวลาการใช้จ่ายงบประมาณไม่เพียงพอให้ดำเนินการได้ทันตามแผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณ เนื่องจากกระบวนการพิจารณาการโอนงบประมาณตามระเบียบว่าด้วยการโอนงบประมาณรายจ่ายบูรณาการและงบประมาณรายจ่ายบุคลากรระหว่างหน่วยรับงบประมาณ พ.ศ. 2562 ตามข้อ 1 ได้ล่วงเลยระยะเวลาไปแล้ว (สิ้นเดือนมีนาคม พ.ศ. 2567) ประกอบกับเหลือระยะเวลาในการใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 อีกประมาณ 2 เดือน

4. ส.ง.ป. พิจารณาแล้วเพื่อให้หน่วยรับงบประมาณใช้จ่ายงบประมาณเป็นไปตามแผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณ รวมทั้งสอดคล้องและเป็นไปตามมาตรการเร่งรัดการใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ตามมติคณะรัฐมนตรีวันที่ 2 เมษายน 2567 จึงได้ดำเนินการยกร่างระเบียบว่าด้วยการโอนงบประมาณรายจ่ายบูรณาการและงบประมาณรายจ่ายบุคลากรระหว่างหน่วยรับงบประมาณ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. โดยเพิ่ม ข้อ 6 วรรคสอง และให้มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป ดังนี้

ระเบียบการโอนงบประมาณรายจ่ายบูรณาการ และงบประมาณรายจ่ายบุคลากรระหว่าง หน่วยรับงบประมาณ พ.ศ. 2562	ร่างระเบียบการโอนงบประมาณรายจ่ายบูรณาการ และงบประมาณรายจ่ายบุคลากรระหว่าง หน่วยรับงบประมาณ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
ข้อ 6 ให้ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณรักษาการตามระเบียบนี้ และให้มีอำนาจกำหนดวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการโอนงบประมาณภายใต้ระเบียบนี้ได้ตามความจำเป็น กับให้มีอำนาจวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามระเบียบนี้	ข้อ 6 ให้ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณรักษาการตามระเบียบนี้ และให้มีอำนาจกำหนดวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการโอนงบประมาณภายใต้ระเบียบนี้ได้ตามความจำเป็น กับให้มีอำนาจวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามระเบียบนี้ ในกรณีที่มีความจำเป็นและไม่เกิดผลเสียหาย ต่อการบริหารงบประมาณรายจ่ายตามแผนงานบูรณาการหรือแผนงานบุคลากรภาครัฐ ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณอาจยกเว้นการปฏิบัติตามระเบียบนี้ได้หรือดำเนินการที่แตกต่างไปจากระเบียบนี้เป็นรายกรณีก็ได้ และเมื่อได้ดำเนินการแล้ว ให้รายงานคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ

¹ ได้แก่ (1) แผนงานบูรณาการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ (2) แผนงานบูรณาการเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (3) แผนงานบูรณาการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ (4) แผนงานบูรณาการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสังคมสูงวัย (5) แผนงานบูรณาการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ (6) แผนงานบูรณาการป้องกัน ปราบปราม และบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด (7) แผนงานบูรณาการพัฒนาด้านคมนาคมและระบบโลจิสติกส์ (8) แผนงานบูรณาการพัฒนาอุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต (9) แผนงานบูรณาการรัฐบาลดิจิทัล และ (10) แผนงานบูรณาการสร้างรายได้จากการท่องเที่ยว

14. เรื่อง รายงานผลการกู้เงินเพื่อปรับโครงสร้างหนี้พันธบัตรรัฐบาลที่ครบกำหนดในวันที่ 17 มิถุนายน 2567

คณะรัฐมนตรีรับทราบผลการกู้เงินเพื่อปรับโครงสร้างหนี้พันธบัตรรัฐบาลที่ครบกำหนดในวันที่ 17 มิถุนายน 2567 ตามที่กระทรวงการคลัง (กค.) เสนอ

สาระสำคัญ

กค. รายงานว่า

1. กค. ได้ดำเนินการกู้เงินเพื่อปรับโครงสร้างหนี้พันธบัตรรัฐบาลที่ครบกำหนดในวันที่ 17 มิถุนายน 2567 จำนวน 25,000 ล้านบาท (เป็นหนี้ที่ออกภายใต้พระราชกำหนดให้อำนาจ กค. กู้เงิน และจัดการเงินกู้เพื่อช่วยเหลือกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงิน ระยะที่ 2 พ.ศ. 2545) ด้วยการออกตั๋วสัญญาใช้เงินในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ครั้งที่ 1 จำนวน 25,000 ล้านบาท มีรายละเอียดผลการกู้เงิน ดังนี้

วันที่ประมวล	วันที่เบิกเงินกู้	อายุ	วงเงิน (ล้านบาท)	อัตราดอกเบี้ย (ร้อยละต่อปี)
16 พฤษภาคม 2565	17 มิถุนายน 2567	1 ปี 10 เดือน 23 วัน	25,000	Compounded THOR ¹ + 0.01774

2. กค. ได้ดำเนินการออกประกาศ กค. เกี่ยวกับผลการกู้เงินเพื่อการปรับโครงสร้างหนี้โดยการออกตั๋วสัญญาใช้เงิน เพื่อนำลงประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ประกอบกับคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2567 อนุมัติให้ กค. เป็นผู้พิจารณาการกู้เงิน วิธีการกู้เงิน เงื่อนไข และรายละเอียดต่าง ๆ ของการกู้เงิน ตามความเหมาะสมและจำเป็นโดยภายใต้แผนดังกล่าวมีการปรับโครงสร้างหนี้พันธบัตรรัฐบาลเพื่อการปรับโครงสร้างหนี้ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ครั้งที่ 5 ที่ครบกำหนดในวันที่ 17 มิถุนายน 2567 จำนวน 25,000 ล้านบาท ด้วย

¹ Compounded THOR คือ อัตราดอกเบี้ยอ้างอิงตลาดซื้อคืนพันธบัตรภาคเอกชนระยะข้ามคืนระหว่างธนาคาร

15. เรื่อง รายงานผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาทักษะทางการเงิน พ.ศ. 2565 - 2570 ประจำปี 2566

คณะรัฐมนตรีรับทราบรายงานผลการดำเนินงานภายใต้แผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาทักษะทางการเงิน พ.ศ. 2565 - 2570 ประจำปี 2566 (รายงานฯ ประจำปี 2566) และโครงการตามแผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาทักษะทางการเงิน พ.ศ. 2565 - 2570 (แผนปฏิบัติการฯ พ.ศ. 2565 - 2570) ประจำปี 2567 ที่หน่วยงานเสนอเพิ่มเติม (โครงการฯ ประจำปี 2567) ตามที่กระทรวงการคลัง (กค.) เสนอ

สาระสำคัญ

1. คณะรัฐมนตรีมีมติ (14 มิถุนายน 2565) เห็นชอบร่างแผนปฏิบัติการฯ พ.ศ. 2565 - 2570 ตามที่ กค. เสนอ ซึ่งร่างแผนปฏิบัติการดังกล่าวประกอบด้วย 3 เป้าหมาย 8 มาตรการ โดยหนึ่งในมาตรการดังกล่าวได้กำหนดแผนงานให้ กค. จัดทำรายงานผลการดำเนินงานและข้อเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรี

2. ปี 2565 ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) ได้ร่วมกับสำนักงานสถิติแห่งชาติสำรวจระดับทักษะทางการเงินของคนไทยตามกรอบขององค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (The Organization for Economic Co-operation and Development: OECD) ผ่านกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 12,402ครัวเรือน ทั้งในและนอกเขตเทศบาลจากทุกจังหวัดทั่วประเทศ สรุปได้ ดังนี้

2.1 ภาพรวมคนไทยมีพัฒนาการของระดับทักษะทางการเงินที่ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 71.4 สูงขึ้นจากปี 2563 ที่ร้อยละ 67.4 และอยู่ในระดับที่สูงกว่าค่าเฉลี่ยการสำรวจทักษะทางการเงินของ OECD ในปี 2563 ที่ร้อยละ 60.5 ทั้งนี้ **คะแนนที่เพิ่มขึ้นเกิดจากทักษะทางการเงินในด้านความรู้ทางการเงิน¹ และพฤติกรรมทางการเงิน² ที่มีพัฒนาการที่ดีขึ้น** โดยมีค่าเฉลี่ยคะแนนอยู่ที่ร้อยละ 69.7 (จากร้อยละ 62.6) และร้อยละ 70.3 (จากร้อยละ 66.4) ตามลำดับ ขณะที่คะแนนด้านทัศนคติทางการเงิน³ มีแนวโน้มลดลงเล็กน้อยจากปี 2563 อยู่ที่ร้อยละ 76.8 (จากร้อยละ 77.8) อย่างไรก็ตาม เมื่อเทียบกับระดับสากลจากการสำรวจของ OECD แล้ว **ทักษะทางการเงินทั้ง 3 ด้าน ยังอยู่ในระดับที่สูงกว่าค่าเฉลี่ยจากการสำรวจของ OECD**

2.2 ทักษะทางการเงินกับสถานภาพ ในภาพรวมสรุปได้ดังนี้ (1) เพศ : เพศหญิงมีค่าเฉลี่ยระดับทักษะทางการเงินสูงกว่าเพศชายเล็กน้อย (2) ช่วงอายุ : คนไทยในช่วงอายุ 30 - 39 ปี มีระดับทักษะทางการเงินที่สูงกว่าช่วงอายุอื่น ๆ (3) ระดับการศึกษา : ระดับทักษะทางการเงินมีความสอดคล้องกับระดับการศึกษาที่สูงขึ้น (4) อาชีพ : คนไทยที่มีระดับทักษะทางการเงินสูงสุด 4 อันดับแรกอยู่ในกลุ่มอาชีพลูกจ้าง รัฐวิสาหกิจ อาชีพอื่น ๆ กลุ่มนายจ้าง และกลุ่มลูกจ้างรัฐบาลตามลำดับ (5) ประเภทอุตสาหกรรม : กลุ่มที่อยู่ในภาคการเงินมีระดับทักษะทางการเงินที่ดีที่สุดเมื่อเทียบกับกลุ่มประเภทอุตสาหกรรมอื่น ๆ และ (6) ภูมิภาค : ผู้ตอบแบบสำรวจในกรุงเทพมหานครมีระดับทักษะทางการเงินสูงสุด รองลงมาคือภาคใต้

2.3 ทักษะทางการเงินของคนไทยตามช่วงวัย พบว่า **ทุกช่วงวัยมีพัฒนาการระดับทักษะทางการเงินเพิ่มขึ้น**จากปี 2563 โดย Gen Y (อายุ 22 - 41 ปี) มีระดับทักษะทางการเงินเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 75.7 ซึ่ง**สูงที่สุดเมื่อเทียบกับภาพรวมคนไทยในทุกช่วงวัย** และ Gen Baby Boomer (58 ปีขึ้นไป) มีระดับทักษะทางการเงินเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 67.3 ซึ่ง**ต่ำที่สุดเมื่อเทียบกับทุกช่วงวัย** ทั้งนี้ ทุกช่วงวัยควรตระหนักถึงความสำคัญในการวางแผนทางการเงินและการเก็บออมสำหรับอนาคต เพื่อให้สามารถเก็บออมและมีเงินใช้จ่ายได้ต่อไป อย่างไรก็ตาม หากมองในมิติของการออมพบว่า สัดส่วนคนไทยที่มีเงินออมในช่วงปี 2565 อยู่ที่ร้อยละ 87.5 ลดลงร้อยละ 2.7 จากการสำรวจครั้งก่อนเมื่อปี 2563 ที่อยู่ที่ร้อยละ 90.2 โดยคนไทยส่วนมากเลือกเก็บออมเป็นเงินสดและเก็บในบัญชีที่เปิดไว้สำหรับเพื่อออมโดยเฉพาะ ซึ่งการเก็บออมด้วยวิธีดังกล่าวอาจไม่สามารถสร้างผลตอบแทนให้งอกเงยได้มาก เมื่อเทียบกับการลงทุนในผลิตภัณฑ์ทางการเงินอื่น ๆ ซึ่งมีคนไทยเพียงร้อยละ 2.6 ที่เลือกเก็บออมผ่านการลงทุน และหากมองในมิติของการออมเพื่อเกษียณและการออมเพื่อฉุกเฉิน พบว่า (1) การออมเพื่อเกษียณมีคนไทยเพียงร้อยละ 15.7 วางแผนเกษียณและทำได้ตามแผนที่วางไว้ ทั้งนี้ Gen Baby Boomer ขึ้นไปมีสัดส่วนผู้ที่วางแผนเกษียณและทำได้ตามแผนสูงที่สุด เมื่อเทียบกับช่วงวัยอื่น ๆ แต่ก็มีสัดส่วนเพียงร้อยละ 21.8 เท่านั้น และ (2) การออมเพื่อฉุกเฉิน มีสัดส่วนคนไทยเพิ่มขึ้นจากปี 2563 อยู่ที่ร้อยละ 71.6 แต่ถ้าวัดจากสัดส่วนจำนวนผู้ที่มีเงินออมฉุกเฉินที่เหมาะสม (มีเงินเพื่อใช้จ่ายหากต้องหยุดงานกะทันหันตั้งแต่ 6 เดือนขึ้นไป) มีเพียงร้อยละ 22.4 และเมื่อพิจารณาตามช่วงวัยกลับพบว่ามีสัดส่วนลดลงในทุกช่วงวัย

2.4 ทักษะทางการเงินดิจิทัล พบว่า คนไทยส่วนใหญ่ร้อยละ 73.3 ทราบว่าการแชร์ข้อมูลส่วนบุคคลบนสื่อออนไลน์มีความเสี่ยงที่มีฉฉฉฉอาจนำข้อมูลดังกล่าวไปใช้ และมีคนไทยเพียงร้อยละ 21 ที่มีพฤติกรรมเปลี่ยนรหัสผ่านการเข้าถึงระบบออนไลน์เป็นประจำ สำหรับจุดอ่อนสำหรับคนไทยทุกช่วงวัยคือ ทัศนคติต่อการใช้ระบบ Wi-Fi สาธารณะเพื่อซื้อของออนไลน์ โดยมีเพียงร้อยละ 34.8 ที่ตระหนักว่าการกระทำดังกล่าวไม่ปลอดภัย ในส่วนของภัยทางการเงิน พบว่า การถูกหลอกให้ลงทุนในผลิตภัณฑ์ทางการเงินเป็นการหลอกลวงที่พบมากที่สุด รองลงมาคือการให้ข้อมูลทางการเงินแก่มีฉฉฉฉผ่านช่องทางสื่อต่าง ๆ และหลอกให้เสียทรัพย์สินโดยมีฉฉฉฉทางออนไลน์ตามลำดับ

2.5 ข้อเสนอแนะสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ (1) สร้างเสริมความรู้ทางการเงินผ่านการเรียนรู้ในห้องเรียนเพื่อสร้างรากฐานที่มั่นคงด้านการเงิน โดยสร้างความเข้าใจตั้งแต่วัยเยาว์ผ่านช่องทางการเรียนรู้ที่หลากหลาย (2) ส่งเสริมทักษะทางการเงินที่เหมาะสมกับช่วงวัย โดยปรับเนื้อหาและกระบวนการสื่อสารให้เหมาะสมกับแต่ละช่วงวัย (3) ส่งเสริมให้ประชาชนตระหนักถึงความสำคัญและกระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมการออมเพื่อฉุกเฉิน ซึ่งการออมเพื่อฉุกเฉินที่เหมาะสม คือ การมีเงินคงเหลือ 6 เท่าของรายจ่ายจำเป็นและภาระผ่อนหนี้ต่อเดือน และ (4) การให้ความรู้เรื่องการเงินดิจิทัลและภัยทางการเงิน โดยอาศัยความร่วมมือจากภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในการสื่อสารเพื่อสร้างความตระหนักให้ประชาชนมีทัศนคติ ความรู้ และพฤติกรรมในการใช้งานบริการทางการเงินผ่านช่องทางดิจิทัลได้อย่างถูกต้องและปลอดภัย

3. รายงานฯ ประจำปี 2566 เป็นการดำเนินการต่อเนื่องในการวางรากฐานและเตรียมความพร้อมให้ประเทศไทยมีกลไกขับเคลื่อนการดำเนินการพัฒนาทักษะทางการเงินอย่างบูรณาการ เพื่อสร้างระบบนิเวศด้านการพัฒนาทักษะทางการเงินอย่างยั่งยืน ซึ่งรายงานดังกล่าวประกอบด้วย 3 เป้าหมาย 8 มาตรการ 19 แผนงาน ในภาพรวมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถดำเนินการตามแผนงานต่าง ๆ ได้แล้วเสร็จและเป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้

4. โครงการตามแผนปฏิบัติการฯ พ.ศ. 2565 - 2570 ประจำปี 2567 จะเป็นโครงการ (เดิม) ที่ดำเนินการต่อเนื่องจากปี 2566 และโครงการที่หน่วยงานเสนอเพิ่มเติมจำนวน 9 โครงการ เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานตามเป้าหมายของแผนปฏิบัติการดังกล่าวในการส่งเสริมการเข้าถึงข้อมูลและองค์ความรู้ด้านการเงิน การผลักดันการพัฒนาทักษะทางการเงินในระบบการศึกษา เช่น การออม การบริหารจัดการเงิน ภัยและกลโกงทางการเงิน เป็นต้น และการมีมาตรการสนับสนุนเพื่อให้องค์กรในภาคการเงินมีกิจกรรมด้านการพัฒนาทักษะทางการเงิน ประกอบด้วย

4.1 โครงการภายใต้มาตรการที่ 4 ผลักดันการพัฒนาทักษะทางการเงินในระบบการศึกษา แผนงานที่ 4.2 ยกระดับความรู้และพัฒนาครูผู้สอน จำนวน 1 โครงการ ได้แก่ โครงการ INVESTORY Investment Learning Design Bootcamp โดยตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

4.2 โครงการภายใต้มาตรการที่ 5 พัฒนาทักษะทางการเงินของประชาชน ทุกกลุ่มเป้าหมายตลอดช่วงชีวิต แผนงานที่ 5 ดำเนินโครงการให้ความรู้และพัฒนาทักษะทางการเงิน รวมถึงการเงินดิจิทัล ภัยและกลโกงทางการเงิน และการป้องกันและจัดการความเสี่ยงให้ประชาชนทุกกลุ่ม จำนวน 8 โครงการ ได้แก่ (1) โครงการพัฒนาระบบองค์ความรู้ออนไลน์สำหรับผู้ประกอบการ SMEs (LMS) (กลุ่มผู้มีงานทำ) (2) โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างวินัยการออม ชีวิตพร้อมเมื่อสูงวัย (กลุ่มภาครัฐ) (3) โครงการยกระดับคุณภาพชีวิตคนในชุมชน (กลุ่มประชาชนระดับฐานราก) (4) โครงการส่งเสริมวินัยการเงินในชุมชนภายใต้การดูแลของกระทรวงมหาดไทย (กลุ่มประชาชนระดับฐานราก) (5) โครงการหลักสูตร “การเงิน การบัญชี และการบริหารสำหรับกรรมการสหกรณ์” (กลุ่มประชาชนทั่วไป) (6) โครงการส่งเสริมการออมและพัฒนาทักษะการบริหารจัดการทางการเงินของครอบครัวและชุมชน (กลุ่มประชาชนทั่วไป) (7) ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบริหารจัดการหนี้ “สำนึกดี แผนดี บริหารหนี้ได้” (กลุ่มประชาชนทั่วไป) และ (8) หลักสูตรผู้ให้คำปรึกษาหนี้ (กลุ่มผู้ถ่ายทอดความรู้และทักษะทางการเงิน และกลุ่มเปราะบางทางการเงินสูง)

¹ ในภาพรวมคนไทยมีความเข้าใจในเรื่องการคำนวณดอกเบี้ยเงินเชื่อ และความเสี่ยงและผลตอบแทน แต่ยังมีช่องว่างในการพัฒนาเรื่องคำนวณดอกเบี้ยเงินฝากทบต้น

² ในภาพรวมคนไทยมีคะแนนพฤติกรรมที่ดีที่สุดในเรื่องการตัดสินใจทางการเงิน รองลงมาคือการไตร่ตรองก่อนซื้อและการเลือกวิธีออมที่เหมาะสมตามลำดับ แต่มีคะแนนพฤติกรรมน้อยในเรื่องการเปรียบเทียบข้อมูลผลิตภัณฑ์ทางการเงินก่อนซื้อหรือใช้บริการ การบริหารจัดการเงินเพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาเงินไม่พอใช้ และการจัดสรรเงินก่อนใช้

³ คำถามด้านทัศนคติทางการเงิน ได้แก่ (1) มีชีวิตอยู่เพื่อวันนี้และไม่ได้อะไรวางแผนเพื่ออนาคต และ (2) มีความสุขในการใช้เงินมากกว่าเก็บออมเพื่ออนาคต ในภาพรวมคนไทยได้คะแนนคำถามทั้ง 2 ข้อไม่แตกต่างกัน คือ ได้คะแนนด้านทัศนคติในระดับสูง